സൈബർ ഇടങ്ങളും മലയാള പരിപ്രേക്ഷ്യങ്ങളും

ആൽവിൻ അലക്സാണ്ടർ
അധ്യാപകൻ, ഇംഗ്ലീഷ് വിഭാഗം, യൂണിയൻ ക്രിസ്ത്യൻ കോളജ്, ആലുവ

ഡോ. സിബു മോടയിൽ
അധ്യാപകൻ, മലയാളവിഭാഗം, യൂണിയൻ ക്രിസ്ത്യൻ കോളജ്,ആലുവ

പ്രബന്ധസംഗ്രഹം

സൈബർ ഇടം എന്നത് ഒരു സാംസ്കാരിക യാഥാർത്ഥ്യമാണ്. എന്നാൽ പ്രതീതിയാഥാർത്ഥ്യമാണ് അതിന്റെ കേന്ദ്രാശയം. സ്ഥലകാലസങ്കല്പ ങ്ങളെയും ശരീരരാഷ്ട്രീയത്തെയുമെല്ലാം അട്ടിമറിച്ചുകൊണ്ട് പുതിയൊരു തിണയായി മാറിയിരിക്കുന്ന സൈബർ ഇടത്തെ മലയാളഭാവന എപ്രകാരം ഉൾക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു എന്ന് എം. മുകുന്ദന്റെ 'നൃത്തം', മധുപാലിന്റെ 'ഫേസ് ബുക്ക്' എന്നീ നോവലുകളെ മുൻനിർത്തി വിശകലനം ചെയ്തിരിക്കുകയാണ് ഈ പ്രബന്ധത്തിൽ. മാനവാനന്തര ശരീരവ്യവഹാരങ്ങൾ സൈബർ കാലത്തിന്റെ ഉല്പന്നമായ സാഹിത്യത്തിൽ പ്രതിനിധീകരിക്കപ്പെടുന്നതിന്റെ സൈദ്ധാന്തികവശങ്ങളും ഇവിടെ പരിശോധിക്കുന്നു.

താക്കോൽവാക്കുകൾ: സൈബർ ഇടം, ശരീരം,മാനവാനന്തരത, പ്രതീതി യാഥാർത്ഥ്യം, സൈബർ ഇടങ്ങളും മാനവാനന്തരതയും

അച്ചടിമാധ്യമവും എഴുത്തും മേൽക്കൈ നേടിയിരുന്ന ആധുനികതയുടെ വ്യവ ഹാരങ്ങളിൽ സ്ഥലാധിഷ്ഠിതമായ ഉച്ചനീചത്വങ്ങളും അധികാരപ്രയുക്തമായ ഒഴിവാക്കലുകളും സാധാരണമായിരുന്നു. സംവാദത്തിനുള്ള സാധ്യതകളെ ഇല്ലാതാക്കിക്കൊണ്ടാണ് അറിവിന്റെ ഔപചാരികത അക്കാലത്ത് നിർ ണ്ണായകമായത്. എന്നാൽ സംവാദാത്മകമായ സാഹചര്യങ്ങൾ നിരന്തരം സൃഷ്ടിച്ചുകൊണ്ടാണ് ഇ മെയിലുകളും നവമാധ്യമങ്ങളും രൂപപ്പെടുത്തിയ

സവിശേഷ ഇടത്തിൽ എല്ലാവിധ ജ്ഞാനമാതൃകകളുടെയും പുനർനിർവ്വചനം അനിവാര്യമായിത്തീർന്നത്. ഈ സവിശേഷ ഇടം സൈബർ ഇടം എന്ന പ്രയോഗം കൊണ്ടാണ് ഇന്ന് പ്രതിനിധീകരിക്കപ്പെടുന്നത്. സാങ്കേതികതയുടെ യാന്ത്രിക-ബൌദ്ധിക പരിസരത്തുനിന്നും ഉണ്ടായിവന്ന ഒരു പ്രയോഗമല്ല സൈബർ ഇടം എന്നത്. അത് സാഹിത്യ ഭാവുകത്വത്തിന്റെയും സാംസ്കാരികബുദ്ധിയുടെയും ഉല്പന്നമാണ്. സൈബർ ഇടം എന്ന സങ്കല്പം പൊതുബോധത്തിൽ സജീവമാകുന്നത് വില്യം ഗിബ്സന്റെ *Neuromancer* (1984) എന്ന നോവൽ പ്രസിദ്ധീകരിക്കപ്പെടുന്നതോടെയാണ്. “ശരീരത്തിൽനിന്നും വേർപെട്ട ബോധത്തെ പൊതുസമ്മതമാർജ്ജിച്ച മായാദൃശ്യമെന്ന ഭൂമികയിലേക്ക് പ്രക്ഷേപിക്കുന്ന” (1995: 6) തട്ടാണ് സൈബർ ഇടമെന്ന് അദ്ദേഹം നിരീക്ഷിക്കുന്നുണ്ട്. മറ്റൊരു വിധത്തിൽ ചിന്തിച്ചാൽ സൈബർ ഇടമെന്ന സംവർഗ്ഗം പൊതു അഭിപ്രായ സമന്വയത്തോടെ സൃഷ്ടിക്കപ്പെടുന്ന ഒരു മായാദൃശ്യമാണ് (Hallucination) എന്ന് ഉറപ്പിക്കേണ്ടിവരും. കാതറിൻ ഹേൽസ് ഈ വിധത്തിൽ ഒരു അഭിപ്രായം *Neuromancer* എന്ന നോവലിന്റെ പശ്ചാത്തലത്തിൽ പ്രകടിപ്പിക്കുന്നുണ്ട് (1999: 36). മാനവാനന്തരം എന്ന ആശയത്തെ വിപുലീകരിക്കുന്ന സന്ദർഭത്തിലാണ് ഈ നിരീക്ഷണം എന്നത് പ്രസക്തമാണ്. കമ്പ്യൂട്ടർ സിമുലേഷന്റെ ഭൗതികേതര ഇടത്തിൽ നിലനിന്നുകൊണ്ട് സാന്നിധ്യത്തെ ഒരു മായക്കാഴ്ചയായി (Optical illusion) പ്രതിനിധീകരിക്കുന്ന വ്യവസ്ഥയാണ് സൈബർ ഇടം എന്ന് ഹേലസ് വിശദീകരിക്കുന്നു(36). ഇത്തരം സൈബർ ഇടങ്ങളിൽ വ്യവഹരിക്കുന്ന കർത്തൃത്വങ്ങളും ഈ മായക്കാഴ്ചയുടെ പ്രഭാവത്തിൽ അകപ്പെടുന്നതിനാൽ സ്ഥൂലമായ അസ്തിത്വഭാവങ്ങൾ ഉപേക്ഷിച്ച് അമൂർത്തങ്ങളായ വികൽപ്പങ്ങളിലേക്ക് നീങ്ങുന്നു. സൈബർ ഇടമെന്നത് ഒരു ശരീരാനന്തരയാഥാർത്ഥ്യംകൂടിയാണെന്നുള്ള (Post-Corporal/Post-body) യുക്തി ഇവിടെ വ്യക്തമാണ്. മാനവാനന്തരവിചാരങ്ങൾ നിർമ്മിക്കുന്ന നവശരീരവ്യവഹാരങ്ങളും (body discourses) അവയുടെ പ്രകടനപരതയിൽ അന്തർലീനമായ സങ്കീർണ്ണ കർത്തൃത്വ മാതൃകകളും പ്രശ്നവത്ക്കരിക്കപ്പെടണം. ഡാറ്റകളുടെ സമാഹരണഭൂമികയായിത്തീരുന്ന ശരീരമാതൃകകൾ സൈബർ ഇടങ്ങളുടെ യാഥാർത്ഥ്യമാണ്. ഇവിടെ ഒരു ഭാവനാത്മകമായ ചിന്താലോകത്തുനിന്നും ഉരുവാകുന്ന ഭൗതികത എന്ന നിലയിൽ ശരീരം വിവരിക്കപ്പെടുന്നു (37). മായ്ക്കപ്പെടാവുന്ന ഒരു സാധ്യതയാണ് ഈ ശരീരം. ഭൗതികതയിൽനിന്നും വേറിട്ടൊരു അസ്തിത്വം അതിനുണ്ട്. ഒരു വ്യവഹാരഭൂമി

എന്ന നിലയ്ക്ക് ഭൗതികവും സാങ്കല്പികവുമായ ഇടങ്ങളിൽ/രീതികളിൽ പ്രത്യക്ഷപ്പെടുന്നതിനാൽ ഒരേസമയം അത് സ്ഥാനവും അസ്ഥാനവും ആയിത്തീരുന്നുമുണ്ട്. സൈബർലോകത്ത് വ്യാപരിക്കുന്ന ശരീരങ്ങളിൽ ഈ സ്ഥാന/ഇട രൂപങ്ങൾ പുതിയ കർതൃത്വങ്ങൾക്കും രൂപം നൽകും. ഡേവിഡ് ബെല്ലിന്റെ അഭിപ്രായത്തിൽ പുതിയ ലോകങ്ങൾക്കും സ്വത്വങ്ങൾക്കും രൂപം നൽകുന്ന കമ്പ്യൂട്ടറുകൾക്കിടയിലെ ഭാവനാത്മകമായ ഇടമാണ് സൈബർ ഇടം (2001: 6). *Neuromancer* ൽ ഗിബ്സനും ഇതേ ആശയം മുന്നോട്ടു വയ്ക്കുന്നതായി കാണാം. കർതൃത്വം, മനസ്സ്,ശരീരം,സാങ്കേതികത എന്നിവയെല്ലാം അവിടെ ഇടകലർന്നു കിടക്കുന്നു. അതിരുകൾ ലംഘിക്കപ്പെടുന്ന സൈബർ ഇടങ്ങളിൽ ഏകീകൃത കർതൃത്വ ധാരണകളും ചോദ്യം ചെയ്യപ്പെടുകയാണ്. മനുഷ്യകർതൃത്വത്തിന്റെ സമഗ്രമായ പുനർനിർണയ പ്രക്രിയയിൽ പ്രധാനപ്പെട്ട ഒരു ആശയമായി മനുഷ്യാനന്തരം/മാനവാനന്തരം എന്ന സങ്കൽപം കടന്നുവരുന്നു. സൈബർ ഇടങ്ങളുമായുള്ള സന്ധിസ്ഥാനങ്ങളിൽ മാനവാനന്തര യാഥാർഥ്യങ്ങൾ കർതൃത്വത്തിന്റെ അനന്തസാധ്യതകൾ വ്യക്തമാക്കുന്നുണ്ട്. അവയുടെ സാമൂഹികവിവക്ഷകളും നൈതിക പ്രത്യാഘാതങ്ങളും ഗൗരവമായി ചർച്ചചെയ്യപ്പെടേണ്ടതാണ്. മനുഷ്യർ തമ്മിലുള്ള വ്യവഹാരങ്ങളെയും ഭൗതികലോകവുമായുള്ള സമ്പർക്കങ്ങളെയും മാനവാനന്തരത ഉളവാക്കുന്ന നവകർതൃത്വസാധ്യതകൾ അപനിർമ്മിക്കുന്നുണ്ടെന്നു പറയാം. ഇങ്ങനെ അപനിർമ്മിക്കപ്പെടുന്ന കർതൃത്വങ്ങൾ മാനവാനന്തര യാഥാർഥ്യങ്ങളായി നിലനിൽക്കുമ്പോൾ "നമ്മുടെ ശരീരം ചർമ്മത്തിൽ അവസാനിക്കേണ്ടതുണ്ടോ? അഥവാ, അത്തരം ചർമ്മത്തിൽ പൊതിയപ്പെട്ട ജീവികളെക്കൂടി മാത്രം ശരീരത്തിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയാൽ മതിയോ?" എന്ന ഡോണ ഹാരവേയുടെ ചോദ്യം പ്രസക്തമാണ് (2004:36). സൈബോർഗ് എന്ന ആശയം രൂപംകൊള്ളുന്നത് ഇത്തരം ചിന്തകളുടെ പശ്ചാത്തലത്തിലാണ്. മനുഷ്യനിൽനിന്നും അപരനിലേക്കുള്ള (യന്ത്രങ്ങളിലേക്കും മാനവേതര ജീവനുകളിലേക്കും) അത്ഭുതപൂർവവും അപ്രതീക്ഷിതവുമായ അതിരുഭേദമാണ് മാനവാനന്തരതയുടെ പ്രധാന ലക്ഷണം. ആത്മം/അപരം എന്ന ദ്വന്ദ്വത്തിൽ പലപ്പോഴും അപരൻ നമ്മുടെതന്നെ യന്ത്രോപകരണങ്ങളാകാം എന്ന് ഹാരവേ മറ്റൊരിടത്ത് നിരീക്ഷിക്കുന്നുണ്ട് (1991:189). അപരന്റെ കാഴ്ചപ്പാടിൽ രൂപപ്പെടുന്ന കർതൃത്വങ്ങൾക്ക് ഈ യാന്ത്രികത നൽകുന്ന പരിപ്രേക്ഷ്യവ്യതിയാനങ്ങൾ ശ്രദ്ധിക്കേണ്ടതുണ്ട്. ശരീരത്തിന്റെയും മനസ്സിന്റെയും ഭാവനാപൂർണ്ണമായ പരിവർത്തനങ്ങൾ നിരന്തരമായി സാധ്യമാകുന്ന

സാങ്കേതികതയുടെ ഇടപെടലുകൾ സൈബർ ഇടത്തിന്റെ പ്രത്യേകതയാണ്. സാങ്കേതികതയിലൂടെ സാധ്യമാകുന്ന മാനവേതര കർത്തൃത്വ സംവേദനങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കുന്ന സാമൂഹികതയും സാമൂഹിക ഇടങ്ങളും സൈബർ ഇടത്തിന്റെ ഭാഗംതന്നെയാണ് എന്ന് Rosi Braidotti വിലയിരുത്തുന്നുണ്ട് (2011: 45). യന്ത്രവും മനസ്സും തമ്മിലുള്ള വിടവിന്റെ അതിരുകൾ ക്രമേണ മങ്ങിത്തുടങ്ങുന്നത് സാമൂഹികതയിൽ പ്രതിഫലിപ്പിക്കപ്പെടുന്നു (45). ഭൗതികസംസ്കാരം ഈ മാനവ-മാനവേതര- യന്ത്ര വ്യത്യാസങ്ങളുടെ മങ്ങലിന് ആക്കം കൂട്ടിയതായിട്ടും Braidotti നിരീക്ഷിക്കുന്നു (2013: 9). ഒരു ഡ്രോൺ പറത്തുന്ന വ്യക്തിയും ഡ്രോണും പരസ്പരം ചേർന്ന് ഒരു മാനവേതര അസ്തിത്വം രൂപപ്പെടുമെന്ന് കരുതുന്നിടത്തുനിന്നും ഭാവിയിൽ മനുഷ്യസാന്നിധ്യംതന്നെ അപ്രസക്തമായിത്തീരുന്ന കാലം വിദൂരമല്ലെന്ന് Braidotti അഭിപ്രായപ്പെടുന്നുണ്ട്. അവിടെ ഒരു യന്ത്രനൈതികത ഉരുവാകേണ്ടതിന്റെ ആവശ്യകതയും പ്രസക്തമാണ് (44). മനുഷ്യ-യന്ത്ര വിനിമയങ്ങളിൽ രൂപപ്പെടുന്ന മാനവാനന്തരയാഥാർത്ഥ്യങ്ങളുടെ സന്ദിഗ്ധതകൾ സൈബർ ഇടങ്ങളിൽ വ്യാപരിക്കുന്ന വിധങ്ങൾ പ്രതിപാദിക്കുന്ന മലയാളകൃതികളുടെ വായന പ്രാതിനിധ്യപൂർവ്വം നിർവ്വഹിക്കാനാണ് ഈ പ്രബന്ധത്തിൽ ശ്രമിക്കുന്നത്. ശരീരത്തിന്റെയും ഭാഷയുടെയും ഇടങ്ങളുടെയും പ്രശ്നവത്ക്കരണവും കർത്തൃത്വരൂപീകരണത്തിന്റെ രീതികളും ഇവിടെ അന്വേഷണവിധേയമാക്കുന്നു.

കമ്പ്യൂട്ടറും മനുഷ്യനും തമ്മിലുള്ള ബന്ധത്തെ സൂചിപ്പിക്കുന്ന സാദൃശ്യധ്രുവങ്ങളിൽ, സൈബർ ഇടത്തിന്റെ പരികല്പനകൾ സാധ്യമാക്കുന്ന പരിവർത്തനങ്ങൾ മലയാളഭാവുകത്വത്തെ സ്വാധീനിക്കുന്ന വിധങ്ങൾ പരിശോധിച്ച ആദ്യനോവലാണ് എം. മുകുന്ദന്റെ 'നൃത്തം'. മനുഷ്യപ്രജ്ഞയുടെ മാതൃകയിൽ കമ്പ്യൂട്ടറിനെ മനസ്സിലാക്കുന്നതിൽനിന്നും വ്യത്യസ്തമായി, കമ്പ്യൂട്ടർ മാധ്യമമായി വർത്തിക്കുന്ന പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് മനുഷ്യൻ എപ്രകാരം ഒരു രൂപകമായി പരിണമിക്കുന്നു എന്ന് നോവൽ അന്വേഷിക്കുന്നു. മനുഷ്യന്റെ ഭൂരിഭാഗം സമ്പർക്കങ്ങളും വ്യവഹാരങ്ങളും ഇന്ന് കമ്പ്യൂട്ടർ ബന്ധിത സൈബർ ഇടത്തിലൂടെയാണ് വ്യാപരിക്കുന്നത്. യാഥാസ്ഥിതിക സ്ഥല/ഇട സങ്കല്പങ്ങളിൽനിന്നും വിഭിന്നമായി സ്വത്വബോധത്തെപ്പറ്റിയും കർത്തൃത്വത്തെപ്പറ്റിയും അനേകചോദ്യങ്ങളുയർത്തിക്കൊണ്ടുതന്നെ പാരസ്പര്യത്തിന്റെയും സാമൂഹികതയുടെയും നവരൂപങ്ങൾ സൈബർ ഇടങ്ങൾ ഉരുവാക്കുന്നുണ്ട്. പാരസ്പരികതയുടെ ഈ സാമൂഹിക സൈബർ ഇടങ്ങളിൽ ഉടലെടുക്കുന്ന വ്യക്തിത്വ/സ്വത്വബോധ പ്രഹേളികകളെ 'നൃത്തം' സൂക്ഷ്മമായി പരിശോധിക്കുന്നുണ്ട്.

സൈബർ/പാഠ-സ്വത്വത്തിന്റെയും യഥാർത്ഥ/ശാരീരിക-സ്വത്വത്തിന്റെയും സമ്മേളനം കർത്തൃത്വരൂപീകരണത്തെയും വിവരണത്തെയും പ്രതിനിധീകരണത്തെയും സങ്കീർണ്ണമാക്കുന്നുവെന്നത് വ്യക്തമാണ്. ഇന്റർനെറ്റ് എന്ന സൈബർ ലോകത്ത് സൈബർ സ്വത്വം എന്നത് എപ്പോഴും ദ്രാവകമട്ടിൽ ആവിർഭവിക്കുന്നതും വികേന്ദ്രീകൃതമായതും അയവുള്ള പരിണാമക്രമത്തിലുള്ളതുമായ ഉൺമയാണ്. ശാരീരികതയുടെയും പ്രകടനപരതയുടെയും ബഹുവിധ വ്യവഹാരങ്ങൾ ഈ സ്വത്വഭൂമികയിൽ ഒന്നിക്കുന്നതായി കാണാം. ശരീരം ഈ സ്വത്വപ്രകാശനത്തിന്റെ പ്രഥമ അടയാളമേഖലകളിലൊന്നാണെന്നതിൽ തർക്കമില്ല. സ്വത്വബോധം സ്ഥിരവും അസ്ഥിരവും ആക്കപ്പെടുന്ന ഇടമായി ശരീരത്തെ മുകുന്ദൻ വർണ്ണിക്കുന്നു.

ശരീരങ്ങൾ ഇടങ്ങളിൽ നിലകൊള്ളുന്നതുപോലെ അവയിൽ തന്നെ ഇടങ്ങളുമാണ്. ശരീരംതന്നെ ഇടമാണ് എന്ന യാഥാർത്ഥ്യം Heidi J. Nast വ്യക്തമാക്കുന്നുണ്ട്. ലോകം സ്വയം ആലേഖനം ചെയ്യുന്നതും മറ്റുള്ളവർ തങ്ങളുടെ വ്യത്യസ്തത രേഖപ്പെടുത്തുന്നതും മറ്റു സ്ഥലങ്ങൾ ഇടങ്ങൾ പോലെ തന്നെ സ്ഥലബന്ധിതവും നിരന്തരം പദവിന്യാസം ചെയ്യപ്പെടുന്ന അതിരുകൾ ഉള്ളതുമായ ഭൗതിക ഇടങ്ങളാണ് ശരീരം എന്ന് അവർ അഭിപ്രായപ്പെടുന്നു(1998:70). പ്രകടനപരതയെ ചിത്രീകരിക്കുന്നതിലൂടെ കർത്തൃത്വരൂപീകരണം സാധ്യമാകുന്ന ഇടമാണ് ശരീരം എന്ന് 'നൃത്തം' പറഞ്ഞുവയ്ക്കുന്നുണ്ട്. വ്യവഹാരങ്ങളുടെ ആവർത്തനങ്ങളിലൂടെയും സ്വയാവതാരങ്ങളിലൂടെയും ദിനവൃത്തിയെന്ന നിലയിൽ നിരന്തരം നിർമ്മിക്കപ്പെടുന്നതാണ് ലിംഗപദവി (സ്വത്വബോധം) എന്ന ജൂഡിത് ബട്‌ലറുടെ ആശയം ഇതിനോടു ചേർത്തു വായിക്കണം(2013: 34) പ്രകടനപരമായ ആവർത്തനങ്ങൾ കർത്തൃത്വത്തെ രൂപപ്പെടുത്തുന്നു. അനുകരണാത്മകമായ പ്രവൃത്തികളുടെ ആവർത്തനങ്ങളാണിവ. പ്രവൃത്തിയുടെ സൃഷ്ടി മാത്രമാണ് പ്രവർത്തകൻ എന്ന സ്ഥിതിയാണിത്. പ്രവർത്തിക്കുന്ന വ്യക്തി പ്രവൃത്തിയുടെ ഉത്ഭവസ്ഥാനം എന്ന ഭാവത്തിൽ നിലകൊള്ളുന്നു. 'നൃത്ത'ത്തിൽ വ്യക്തമാകുന്ന മാതൃകയും ഇതുതന്നെ.

കളരി അഭ്യാസിയിൽനിന്നും സമകാലികശൈലിയിലുള്ള നൃത്തകലയുടെ പ്രയോക്താവായി രൂപാന്തരപ്പെടുന്ന അഗ്നി/ബാലകൃഷ്ണൻ എന്ന മലയാളിയുടെ കഥയാണ് 'നൃത്തം'. സമകാലിക നൃത്തശൈലിയിൽ പ്രശസ്തനായ റുഡോൾഫ് എന്ന വിദേശിയുടെ സ്വാധീനത്തിലാണ് അയാൾ കളരിയിൽനിന്നും നൃത്തത്തിലേക്ക് ചുവടു മാറുന്നത്. റുഡോൾഫിനെ ഭ്രമിപ്പിക്കുന്നത് ബാലകൃഷ്ണന്റെ അയവുള്ള ശരീരമാണ്. ഒരു അപരിചിതനായ ശ്രീധറിനോട്

ഇ-മെയിലിലൂടെ അഗ്നി ആഖ്യാനം ചെയ്യുന്ന അയാളുടെ ജീവിതകഥയാണ് നോവൽ. ആധികാരികത, യാഥാർത്ഥ്യം, സ്വത്വബോധം, സ്വത്വഹാനി എന്നീ ആശയങ്ങളെ സൈബർ ഇടത്തിന്റെ ഭൂമികയിൽ നിന്നുകൊണ്ട് മുകുന്ദൻ പ്രശ്നവത്ക്കരിക്കുന്നു. സൈബർ ഇടത്തിന്റെ ഇത്തരം ലക്ഷണങ്ങളെ കഥാപാത്ര-കർത്തൃത്വങ്ങളിലൂടെ നോവൽ സമഗ്രമായി പരിശോധിക്കുന്നുണ്ട്. സൈബർ ഭാഷയുടെ യുക്തിയും യാഥാർത്ഥ്യവും താളവുമെല്ലാം നിരന്തര ഹേമങ്ങളായ സ്ഥലകാലബോധ്യങ്ങൾക്ക് പുതിയ തുറസ്സുകൾ നോവലിൽ നിർമ്മിക്കുന്നു. സ്ഥലവും കാലവും ഉണർത്തുന്ന ഭാവുകത്വങ്ങൾ സൈബർ ഇടത്തിന്റെ വികല്പങ്ങളെ വിപുലീകരിക്കുന്നത് നോവലിൽ വ്യക്തമാണ്. അഗ്നി/ബാലകൃഷ്ണൻ വ്യവഹരിക്കുന്നത് സാന്നിധ്യ അസാന്നിധ്യ പ്രഹേളിക യിലാണ്. നോവലിന്റെ ഭാഷയിലും ഈ സന്ദിഗ്ദ്ധത വ്യക്തമാണ്.സൈബർ യാഥാർത്ഥ്യങ്ങൾ തീവ്രമായ ആന്തരികതയെ പ്രകാശിപ്പിക്കുന്ന ഭാഷ ആവി ഷ്ക്കരിക്കുന്നുണ്ട് എന്നത് സൈബർ ഭാഷയുടെ വിപുലീകരണത്തിന് ഉതകുന്ന ഘടകമാണ്.

സൈബർ ഇടം, ശരീരം, പ്രകടനപരത

നൃത്തം എന്ന നോവൽ സൈബർ ഇടത്തെ രൂപകങ്ങളിലൂടെ ആവിഷ്ക്ക രിക്കുന്നു. ശരീരത്തിന്റെയും നൃത്തത്തിന്റെയും രൂപകങ്ങളാണ് ഇവയിൽ പ്രധാനം. അമൂർത്തമായ ചിന്തയെ സ്പർശവേദ്യമായ അഥവാ സുസ്പഷ്ടമായ ആശയമായി പരിവർത്തിപ്പിക്കുന്ന ഗ്രഹണ ഉപകരണമായാണ് രൂപകത്തെ ഇവിടെ വിവക്ഷിക്കുന്നത് (സാഹിത്യ ഉപകരണം അല്ല) അപരിചിതവും സൈദ്ധാന്തികവുമായ പരികല്പനകളെ പരിചിതവും പ്രകടവുമായ അനുഭവ ങ്ങളിലൂടെ നമ്മുടെ മനസ്സ് എപ്രകാരമാണ് ആവിഷ്ക്കരിക്കുന്നത് എന്നതിന് ഉദാഹരണങ്ങളാണ് രൂപകങ്ങൾ. അത് കേവലമൊരു വിവരണോപാധി മാത്രമല്ല. സാഹിത്യഭാഷയിലേക്കും ഭാവനയിലേക്കും എപ്രകാരമാണ് ശരീര-ഇടങ്ങളുടെ പ്രകടനപരത സന്നിവേശിപ്പിക്കപ്പെടുന്നത് എന്ന് മുകുന്ദന്റെ നോവൽ വ്യക്തമാക്കുന്നു. നമ്മുടെ ഇച്ഛകൾക്കും ഭാവനകൾക്കും വിധേയപ്പെടുന്നതും വളരെ അയവുള്ളതുമായ സ്വത്വത്തെ രൂപപ്പെടുത്തുന്ന, ശാരീരികപരിമിതികളിൽനിന്നും മുക്തമായൊരു സ്വതന്ത്രലോകമായിട്ടാണ് ഇന്റർനെറ്റിനെ 'നൃത്തം' എന്ന കൃതിയിലെ ശരീര-ഇടങ്ങളുടെ പ്രകടനപര മായ വ്യവഹാരം പ്രതിഷ്ഠിക്കുന്നത്. നോവലിലെ സമൂർത്ത സ്വത്വാഖ്യാനം സൈബർ ഇടത്തിന്റെ അമൂർത്തപരിസരങ്ങളുടെ ഭാവനാപൂർണ്ണമായ

പുനരവതരണമാണെന്നത് വ്യക്തമാണ്. അമൂർത്തമായതിനെ സൂചിപ്പിക്കാൻ ഭൗതികത എന്ന രൂപകം വൈരുദ്ധ്യാത്മകമായി നോവൽ ഉപയോഗിക്കുന്നു.

സ്ഥലികതയുടെ മാനങ്ങൾ നോവലിൽ പുനരാഖ്യാനം ചെയ്യപ്പെട്ടുന്നുണ്ട്. ശ്രീധരൻ ഒരു ഇ-മെയിൽ വിലാസം സ്വീകരിക്കുന്നതിലൂടെ ഒരു പുതിയ സ്വത്വബോധത്തെയും സൃഷ്ടിക്കുന്നതായി കാണാം. സ്വത്വബോധം എന്നത് ഭൂമിശാസ്ത്രപരമായി നിർണ്ണയിക്കപ്പെടുന്ന മറ്റിടങ്ങളിൽനിന്നും വിഭിന്നമാക്കപ്പെടുന്നു, സൈബർ ഇടത്തിലൂടെ: "അങ്ങനെയിരിക്കെ ഇപ്പോഴിതാ ഒറ്റവരിയിൽ ഒരു പുതിയ മേൽവിലാസം. sreedhartp@hotmail.com വീട്ടുടമസ്ഥന്റെ സമ്മർദ്ദത്തിനു വഴങ്ങി വാടകവീട് ഒഴിയേണ്ടി വന്നാലോ എത്രതന്നെ ട്രാൻസ്ഫറുകൾ എവിടെയെല്ലാം ഉണ്ടായാലോ ഈ വിലാസത്തിനു മാറ്റമുണ്ടാവില്ല. ഈ വിലാസത്തിൽ വീടിന്റെ പേരോ ഫ്ലാറ്റിന്റെ പേരോ നിരത്തിന്റെ പേരോ എന്നല്ല നാടിന്റെ പേരുപോലുമില്ല. നാടിന്റെ പേരില്ലാത്ത ഒരു മേൽവിലാസം"(മുകുന്ദൻ,2001:7). അയാൾക്ക് ആദ്യമായി ഒരു വ്യക്തിയിൽ നിന്നു ലഭിക്കുന്ന സന്ദേശം ഒരു ടെസ്റ്റ് മെസ്സേജ് ആണ്-അഗ്നിയിൽനിന്ന് (agni@a01.com) "ഇത് ഒരു ടെക്സ്റ്റ് മെസ്സേജ് ആണ്. എന്റെ പേര് അഗ്നി" (9). കൂട്ടായ്മയും സംസർഗ്ഗവും ആഗ്രഹിച്ച് സ്വന്തം ജീവിതകഥ പങ്കു വയ്ക്കാൻ താൽപര്യപ്പെടുന്ന വ്യക്തിയാണ് അഗ്നി. ഒരു തുടർപരമ്പരയായി അയാൾ തന്റെ കഥ ഇ-മെയിലുകളിലൂടെ പറയുവാൻ ആരംഭിക്കുകയാണ്. എന്നാൽ തുടക്കത്തിൽ തന്നെ സൈബർ ലോകത്തിന്റെ യാഥാർത്ഥ്യങ്ങളെ അയാൾ അപനിർമ്മിക്കുന്നു. ആധികാരികത, അജ്ഞാതത്വം, സൈബർ സ്വത്വം, ദ്രവത്വം എന്നിവയെല്ലാം അവിടെ പ്രശ്നവത്ക്കരിക്കപ്പെടുന്നതായി മനസ്സിലാക്കാം: "എന്റെ പേര് അഗ്നി. അത് താങ്കൾക്ക് അറിയാമല്ലോ. എന്റെ ശരിയായ പേരാണോ ഇത്? എങ്കിൽ പോലും അപൂർണ്ണമല്ലേ ഈ പേര്? അഥവാ എന്റെ ഓമനപ്പേരായിരിക്കുമോ അഗ്നി എന്നത്? ഇങ്ങനെ ചില സംശയങ്ങൾ നമ്മളിൽ ഉയരുന്നുണ്ടാകും. തമ്മിൽ പരസ്പരം അറിയുന്നതും ബന്ധപ്പെട്ടുന്നതും ഇന്റർനെറ്റിൽക്കൂടിയാണ്. സംശയങ്ങൾക്ക് നെറ്റിൽ സ്ഥാനമില്ല... അതുകൊണ്ട് സന്ദേഹങ്ങളെ ദൂരീകരിക്കുക. കാണുന്നതിനെ വിശ്വസിക്കുക. എന്നെ അഗ്നിയെ വിശ്വസിക്കുക. നെറ്റിലെ സത്യമാണ് ഞാൻ" (13). ഇവിടെ ഒരു പകർപ്പ് സംഭവിക്കുന്നുണ്ടെന്നത് വ്യക്തമാണ്. വിശ്വാസം അർപ്പിക്കേണ്ട ഒരു പുതിയ രക്ഷകനായാണ് സൈബർ ഇടം ഇവിടെ അവതരിക്കുന്നത്. സ്വാതന്ത്ര്യം വാഗ്ദാനം ചെയ്തുകൊണ്ട് ഒരു സൈബർ രക്ഷകകർത്തൃത്വം രൂപപ്പെടുന്നു. പകർപ്പ് ആധികാരികമായി ഇടപെടുമ്പോൾ ആധികാരികത

എന്ന സംവർഗ്ഗം തന്നെയാണ് നോവലിൽ പ്രശ്നവൽക്കരിക്കപ്പെടുന്നത്. അത് തുടർന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്നിടത്ത് സുവ്യക്ത ഘടനകളുടെ അപനിർമ്മാണവും സംഭിക്കുന്നു. സൈബർ കർത്തൃത്വത്തിന്റെ അയഥാർത്ഥത അഗ്നിയുടെ സംഭാഷണത്തിൽ വ്യക്തമാണ്: "ഞാൻ ഇത് എഴുതുന്നത് വിയന്നയിൽനിന്നാണ്. ബാലകൃഷ്ണൻ തന്നെയാണ് അഗ്നി എന്നതിന് എന്താണ് തെളിവ്? ബാലകൃഷ്ണൻ അല്ല അഗ്നി എന്നതിനും തെളിവില്ല. മാത്രമല്ല ബാലകൃഷ്ണൻ/ അഗ്നി തന്നെയാണ് നിങ്ങൾക്ക് ഇങ്ങനത്തെ സന്ദേശങ്ങൾ അയക്കുന്നത് എന്നത് നിങ്ങൾക്ക് തീർച്ചയാണോ?....ഞാൻ ഇത് വിയന്നയിൽനിന്നാണ് അയക്കുന്നത് എന്ന് തുടക്കത്തിൽ പറഞ്ഞു. അതിനും തെളിവില്ല. നിങ്ങളുടെ പാർപ്പിടത്തിനു തൊട്ടു മുന്നിലെ സർവ്വീസ് ലെയിനിനപ്പുറത്തെ ഒരു ഫ്ലാറ്റിൽ സദാ കമ്പ്യൂട്ടറിനു മുന്നിൽ ഇരിക്കുന്ന ഒരു പയ്യനാണ് നിങ്ങൾക്ക് ഈ സന്ദേശം അയക്കുന്നത് എന്നു പറഞ്ഞാൽ?" (39). ഇവിടെ ഒന്നിനും ഘനീഭൂതമായ ഘടനയില്ല. കർത്തൃത്വത്തിന്റെ ഭാവ/അഭാവ സാധ്യതകൾ സൈബർ ഇടത്തിന്റെ സ്വാഭാവികതയാണ്. ദ്രവത്വം സർവ്വമാനമായി വ്യാപരിക്കുന്ന ഇടമാണത്. അഗ്നി അയാൾതന്നെ ആകാനും ആകാതിരിക്കാനും ഉള്ള സാധ്യതകൾ സൃഷ്ടിക്കുന്ന അയവ് സൈബർ ഇടത്തിന്റെ പ്രത്യേകതയാണ്. സ്ഥലികതയും ഈ അയവിൽത്തന്നെ സ്ഥിതി ചെയ്യുന്നു. അറിവിനേക്കാൾ വിശ്വാസത്തിനാണ് അവിടെ പ്രാധാന്യമെന്ന് മുകുന്ദന്റെ കഥാപാത്രം സൂചിപ്പിക്കുന്നു. "അതുകൊണ്ട് കാണുന്നത് വിശ്വസിക്കുക. ചോദ്യങ്ങൾ ചോദിക്കരുത്. അഗ്നി (?)" (39). അഗ്നി ഒരു പ്രൊഫെഷണൽ നർത്തകനാണെന്ന് വെളിപ്പെടുന്നിടത്ത് ശരീരം, പ്രകടനപരത എന്നീ പ്രമേയങ്ങൾ നോവലിൽ വെളിപ്പെടുന്നു. അഭിനയകലയും കളരിപ്പയറ്റും ഗുരുക്കളിൽനിന്നും പഠിക്കുന്നതോടെ അയാൾ സ്വന്തം ശരീരത്തിൽ ആകൃഷ്ടനാവുകയാണ്. സ്വന്തം ശരീരം ഒരു അഭിനിവേശമായി അയാൾ അനുഭവിക്കുന്നു. അത് അയാൾക്ക് ഒരു ആരാധനാമൂർത്തിയായി ഭവിക്കുന്നു. ശരീരം ഒരു വ്യക്തമായ ഇടമായി ബാലകൃഷ്ണന് അനുഭവപ്പെടുന്നത് പ്രകടനപരതയുടെ/കലയുടെ പരിസരങ്ങളിലാണ്. ഈ തിരിച്ചറിവിനു ശേഷം നോവലിൽ ശരീരത്തെക്കുറിച്ച് പരാമർശിക്കുന്ന അവസരങ്ങളിലെല്ലാം ഇടത്തിന്റെ മോട്ടിഫ് തിരിച്ചറിയാവുന്നതാണ്. പഞ്ചഭൂതപ്രതിപാദ്യവും ശരീരവിശേഷണങ്ങളിൽ ശ്രദ്ധേയമായി നിലനിൽക്കുന്നു. "ക്രമേണ എന്റെ സ്വന്തം ദേഹം എനിക്ക് ഒരത്ഭുതവസ്തുവായി മാറി.... സ്വന്തം ശരീരത്തെ ആരാധിക്കാൻ എന്നെ പഠിപ്പിച്ചത് ഗുരുക്കൾ തന്നെ ....ഒരിടത്തും നിൽക്കാത്തതാണ് കാറ്റ്. ഒരു ദിവസം ഞാനും അങ്ങനെയാകും. എങ്ങും

തങ്ങാതെ എപ്പോഴും സഞ്ചരിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന കാറ്റിനെപ്പോലെ വെയിലും വെള്ളവുമായി എല്ലായ്പ്പോഴും ശരീരം ബന്ധം പുലർത്തുന്നു എന്ന് ഗുരുക്കൾ എനിക്കു പറഞ്ഞുതന്നു" (16-17). സ്വന്തം ദേഹത്തിന് പുഴയുടെ കാന്തി വരുത്തുന്ന ബാലകൃഷ്ണൻ ശരീരത്തെ ദ്രവത്വത്തോട് ചേർത്തുവയ്ക്കുന്നു. ഈ ശാരീരിക ഇടം ഇടങ്ങളെ അതിജീവിക്കുന്ന മെറ്റാ സ്പെയ്സും ആകുന്നുണ്ട്. ഈ ഇടംതന്നെയാണ് സൈബർ ഇടത്തിൽ അഗ്നിയായി വ്യാപരിക്കുന്നതും. സൈബർ ഇടത്തിന്റെ ശരീരാന്തരഭാവം ബാലകൃഷ്ണനിൽ/അഗ്നിയിൽ വ്യക്തമാണ്. ഹേൽസിന്റെ വീക്ഷണത്തിലെ ഭാവനാത്മകമായ ലോകത്ത് രൂപപ്പെടുന്ന ഭൗതികതയായിത്തീരുന്നു അയാളുടെ ശരീരം. എപ്പോഴും മായ്ക്കപ്പെടലിന്റെയും ഉൾച്ചേരലിന്റെയും സാധ്യതകൾ അവിടെ നിലനില്ക്കുന്നു. കളരിയിൽ അഭ്യാസം നടത്തുന്ന ബാലകൃഷ്ണന്റെ ശരീരത്തിൽ ഇത് വ്യക്തമാണ്. "ശരീരത്തിന്റെ എല്ലാ കെട്ടുകളുമഴിഞ്ഞ ഒരു മുഹൂർത്തമായിരുന്നു അത്. സ്വതന്ത്രമായ ദേഹം ചലനങ്ങളുടെ നിരവധി സാധ്യതകളിലൂടെ സഞ്ചരിക്കാൻ തുടങ്ങി. വൃത്തവും ചതുരവും ദീർഘചതുരവും സമകോണും എന്റെ ഉടലിന്റെ കുതിപ്പുകളിൽ വിലയിച്ചു" (17). നോവലിൽ പിന്നീട് വ്യക്തമാക്കപ്പെടുന്ന സൈബർ സ്വത്വമായ അഗ്നിയുടെ പൂർവ്വരംഗമായി ശരീരത്തിന്റെ ദ്രവത്വത്തെക്കുറിച്ചും സ്വതന്ത്ര ഇടങ്ങളെപ്പറ്റിയുമുള്ള ഈ വിവരണത്തെ മനസ്സിലാക്കണം. കൃത്യമായ ഒരു സൈബർ ഇട വ്യവഹാരമാണ് അഗ്നിയുടെ ശരീരത്തിന്റെ പ്രകടനപരതയിൽ വ്യക്തമാകുന്നത്. നോവൽ പുരോഗമിക്കുമ്പോൾ അഗ്നിയുടെ ശരീരം നൃത്തവുമായി വിലയം പ്രാപിക്കുന്നതും ഒന്നാകുന്നതും ഇതിനോട് ചേർത്ത് വായിക്കണം. ശരീര-ഇടങ്ങളുടെ പ്രകടനപരതയെന്ന മിശ്രിതരൂപകം നോവൽ വിവരിക്കുന്ന സൈബർലോക യാഥാർത്ഥ്യത്തിന്റെ യുക്തമായ പ്രതിനിധീകരണം ആണെന്നു കാണാൻ സാധിക്കും. മുൻപ് സൂചിപ്പിച്ച അഗ്നിയുടെ നൃത്തം ഇത് വെളിവാക്കുന്നു. "...അന്ന് ശരീരത്തെ മറന്ന് ആത്മാവുകൊണ്ടാണ് ഞാൻ നൃത്തം ചെയ്തത്. ... ഞാൻ ആരെയും കണ്ടില്ല. ഇന്ദ്രിയങ്ങൾ ഒന്നുമില്ലാത്ത ശുദ്ധമായ നൃത്തം മാത്രമായിരുന്നു ഞാൻ ...ഞാൻ എന്നെ മാത്രമേ കണ്ടുള്ളൂ...." (60). സൈബർ ഇടത്തിന്റെ യാഥാർത്ഥ്യവും ഇതുതന്നെയെന്ന് നോവൽ പറഞ്ഞുവയ്ക്കുന്നുണ്ട്: നിങ്ങൾ നിങ്ങളെ മാത്രം കാണുകയും നിങ്ങളെക്കുറിച്ചു മാത്രം ഉറപ്പുണ്ടാവുകയും ചെയ്യുന്ന അവസ്ഥ.

സൈബർ ഇടം ഭൗതിക ഇടങ്ങളെ അനുകരിച്ചും നിഷേധിച്ചും നിലനില്ക്കുന്നു. അമൂർത്തമായതിനാണ് അവിടെ പ്രാതിനിധ്യം. നൃത്തത്തിന്റെ പ്രകടനപരതയിലൂടെ ശാരീരികമാനങ്ങളിൽ നോവൽ ഇത് ഉറപ്പിക്കുന്നതായി

കാണാം. പലതരം നൃത്തരൂപങ്ങളെക്കുറിച്ചുള്ള ചർച്ചകൾക്കിടയിൽ ഇടത്തിന്റെ നിരാകരണം സാധ്യമാക്കുന്ന നൃത്തത്തെക്കുറിച്ചും വിശേഷാൽ സൂചനയുണ്ടാകുന്നു. ഇടത്തെ ഉപയോഗിച്ച് അതിനെ നിരസിക്കുന്ന കല സൈബർ ഇടത്തിന്റെ രൂപകമല്ലാതെ മറ്റൊന്നുമല്ല. "ഫാന്റസിയോവിന്റെ ഒരു പ്രത്യേകത സ്പെയ്സിന്റെ തിരസ്കാരമായിരുന്നു അല്ലേ? മറ്റു കോറിയോഗ്രഫർമാർ സ്പേസിന്റെ മേക്സിമം ഉപയോഗം ഒരു നേട്ടമായി കരുതുമ്പോൾ നീ സ്പേസിനെത്തന്നെ നിരസിച്ചു" (30). ശരീരം എന്ന ഇടം ഉപയോഗിച്ചുതന്നെയാണ് ഇടത്തിന്റെ നിരാസം സാധിക്കുന്നത് എന്നത് ശ്രദ്ധിക്കണം. വാസ്തുവിദ്യയുടെ ഭാഷ ഉപയോഗിച്ച് നോവൽ നൃത്തത്തെപ്പറ്റി സംസാരിക്കുമ്പോഴും ഈ നിഷേധാനുകരണങ്ങൾ കാണാൻ സാധിക്കും. സൈബർലോകത്ത് വെബ്സൈറ്റ് രൂപകല്പന ചെയ്യുന്ന മാതൃകയിൽ നൃത്തത്തിന്റെ രൂപരേഖ, ആസൂത്രണം എന്നിവ വിവരിക്കപ്പെടുന്നു. "ഒറ്റയായും ഇരട്ടയായും കൂട്ടമായും അയാൾ മാറിമാറി നൃത്തം ചെയ്ത് വേദിയിൽ ചലനങ്ങളുടെയും ശരീരങ്ങളുടെ ആർക്കിടെക്ചറിന്റെയും അനുസ്യൂതമായ ഒരു ലോകം പണിയുകയായിരുന്നു" (50). അഗ്നിയുടെ ശാരീരികസാന്നിധ്യം ഇല്ലാതെതന്നെ സിമുലേഷനിലൂടെ അയാൾക്കുവേണ്ടി ഒരു റോൾ അമേരിക്കൻ നൃത്ത കമ്പനി നിർമ്മിക്കുന്നിടത്തും ഈ സൈബർ ഇട/സ്വത്വനിർമ്മിതിയുടെ യുക്തി പ്രവർത്തിക്കുന്നു. അഗ്നി അയാളുടെ നിർമ്മിത-കൃത്രിമ കർത്തൃത്വവുമായി സാദൃശ്യം പ്രാപിക്കുന്നു. അയാൾ സ്വയം ഒരു സിമുലേഷൻ ആയിത്തീരുന്നു. "ഞാൻ അവരുടെ അരികിൽ എത്തുന്നതിനു മുൻപുതന്നെ അവർ എന്നെ സൃഷ്ടിക്കുകയും എന്റെ ശരീരംകൊണ്ട് നൃത്തം ചെയ്യുകയും ചെയ്തിരുന്നു" (78). കാലക്രമത്തെയും സ്ഥലികതയെയും അതിലംഘിക്കുന്ന കർത്തൃത്വരൂപീകരണവും പ്രക്ഷേപണവും ഇവിടെ സാധ്യമാകുന്നതായി കാണക്കാക്കണം. ശ്രീധരന് ഇ-മെയിലുകൾ അയക്കുന്ന അഗ്നിയും ഇതുപോലെതന്നെ ഒരു നിർമ്മിതിയാണോ എന്ന ചോദ്യം ഇവിടെ പ്രസക്തമാണ്. അയാൾ ശ്രീധറിന്റെ അപരൻതന്നെയായിക്കൂടേ? അഥവാ, ഹാരാവേയുടെ ആശയം കടമെടുത്താൽ, ശ്രീധറിന്റെ അപരൻ അയാളുടെ കമ്പ്യൂട്ടറും അതു സൃഷ്ടിക്കുന്ന സൈബറിടവും തന്നെയല്ലേ? ഇതുതന്നെയാണ് അഗ്നി എന്നും പറയേണ്ടിവരില്ലേ? അഗ്നി ഒരു യാഥാർത്ഥ്യമോ മിഥ്യയോ എന്നതിൽ അവ്യക്തതകൾ ഉണ്ടാകുന്നത് അയാൾ സൈബർ ഇടത്തിന്റെ യുക്തിയിൽ നിർമ്മിതമായ കർത്തൃത്വം ആയതിനാലാണ്. അയാൾ, Braidotti അഭിപ്രായപ്പെടുന്നതുപോലെ, യന്ത്രവും മനുഷ്യനും തമ്മിലുള്ള വിടവുകൾ മങ്ങിയ

സൈബറിടത്തിലെ മനുഷ്യസാന്നിധ്യം ആവശ്യമില്ലാത്ത മാനവാനന്തരാസ്തിത്വത്തിന്റെ പ്രവേശകം ആണെങ്കിലോ? അയാളുടെ കഥയിലും ഈ സൈബർലോകത്തിന്റെ മായികത കലർന്നിരിക്കാം. ഇതുപോലെ എത്രയോ കഥകൾ അയാൾ സൈബർ ഇടത്തിൽ മറ്റുള്ളവരുമായും പങ്കുവച്ചിരിക്കാം. ആ കഥകളോരോന്നും മുകുന്ദന്റെ നോവലിൽ ഉൾച്ചേർന്നിരിക്കുന്ന സൈബർ ഇടത്തിന്റെ സാധ്യതകളാണ്.

സൈബറിടത്തിലെ വിനിമയങ്ങൾ,വീക്ഷണകോണുകൾ

മധുപാലിന്റെ ഫെയ്സ്ബുക്ക് 2012-ൽ പ്രസിദ്ധീകൃതമായ നോവലാണ്. മലയാളത്തെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം നവമാധ്യമഭാഷ അതിന്റെ രൂപതലം കൂടി പ്രകടമാക്കി എന്നത് പ്രസ്തുതകൃതിയുടെ സവിശേഷതയാണ്. ഭാവുകത്വവ്യതിയാനത്തിന്റെ ചരിത്രസന്ധികളിൽ ഇത്തരം പരീക്ഷണങ്ങൾ ഉണ്ടാവാറുണ്ട്. ആനന്ദിന്റെ 'വ്യാസനും വിഘ്നേശ്വരനും' എന്ന നോവൽ കൃതി, പാഠം എന്ന് വിഭജിക്കപ്പെട്ടത് ആധുനികാനന്തര വായനാ യുക്തിയുടെ പുതിയ പരിസരം വിളംബരം ചെയ്യുക കൂടിയായിരുന്നു. മുകുന്ദന്റെ നൃത്തം സൈബർ ഇടത്തിലെ ശരീരരഹിതവ്യാപാരം വെളിപ്പെടുത്തിയത് സാഹിത്യചരിത്രത്തിൽ അഭിസംബോധന ചെയ്യപ്പെട്ടതുപോലെ സൈബർ ഇടത്തിലെ ആഖ്യാനഭാഷയുടെ പ്രഥമമാതൃകയായി 'ഫേസ്ബുക്കും' പരിഗണിക്കപ്പെടേണ്ടതുണ്ട്.

നവമാധ്യമങ്ങളിലെ സൌഹൃദങ്ങൾ പ്രതീതിപരമാണ്. ഫെയ്സ്ബുക്ക് പ്രൊഫൈൽ പോലും വ്യാജമാകാം. എന്നാൽ ഒരു ടൈംലൈനിൽ സ്വകാര്യതകൾ പലരും പങ്കുവയ്ക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. 'ഫേസ്ബുക്ക്' എന്ന നോവലിലെ കഥാപാത്രങ്ങൾ എവിടെയൊക്കെയോ ഉള്ള ഉണ്ടാകാനിടയുള്ള കുറച്ചുപേരുടെ സംവാദം മാത്രമാണ്. അവരുടെ ശരീരം അവിടെ പ്രസക്തമല്ല. എച്ച്.ഐ .വി. ബാധിതൻ പോലും വിനിമയപരിധിക്ക് പുറത്തല്ല. നവീൻ ലോപ്പസിന്റെ ഫെയ്സ്ബുക്ക് വാളിൽ പ്രത്യക്ഷപ്പെടുന്ന പോസ്റ്റുകളുടെയും കമന്റുകളുടെയും സമാഹൃതരൂപമാണ് നോവൽ. ആദിമധ്യാന്തപ്പൊരുത്തമുള്ള ഇതിവൃത്തഘടന എന്ന പൂർവ്വസങ്കല്പത്തെ പൂർണ്ണമായി തള്ളിക്കളയുന്ന ഈ നോവലിൽ ലഘു ആഖ്യാനങ്ങൾ ഉണ്ടുതാനും. കാണുന്നതുപോലും യാഥാർത്ഥ്യമല്ലെന്നു സ്ഥാപിച്ചുകൊണ്ട് പ്രതീതി യാഥാർത്ഥ്യത്തിന്റെ ഇടം നിർവ്വചിക്കുന്നതിനുകൂടിയാണ് അത്തരത്തിലൊരു ഉപകഥ നോവലിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നത്. കച്ചവടത്തിനായി അന്യനാട്ടിലേക്കു പോകുന്ന രണ്ടു ധനികരുടെ കഥയാണത്. ഒരാൾ കുതിരപ്പുറത്തും മറ്റേയാൾ നടന്നുമാണ് പോകുന്നത്. കുതിരപ്പുറത്തു പോകുന്നയാൾ മുതലാളിയും നടന്നുപോകുന്നയാൾ ആശ്രിതനുമാണെന്നാണ്

അതു കണ്ട വഴിപോക്കൻ കരുതിയത്. എന്നാൽ രാത്രിയിൽ ഒരു സത്രത്തിൽ തങ്ങേണ്ടി വന്നപ്പോൾ നടന്നുവന്നയാൾ വിലകൂടിയ മെത്തയിൽ കിടക്കാനൊരുങ്ങുന്നതാണ് സത്രക്കാരൻ കാണുന്നത്. അയാളുടെ ദൃഷ്ടിയിൽ കുതിരപ്പുറത്തു വന്നയാൾ ആശ്രിതനാണ്. കാഴ്ചയുടെ സത്യമറിയാതെ കണ്ണുകൾ നമ്മെ വഞ്ചിക്കുന്നുവെന്നതാണ് കഥാസാരമെന്ന് വക്താവ് അവിടെ വെളിപ്പെടുത്തുന്നു. (2013:7) സത്യാനന്തര-മാനവാനന്തര-മാനവേതര കാലത്തിന് ആമുഖം കൂടിയാണ് ഇത്തരം ലഘു ആഖ്യാനങ്ങൾ.

നോവലിന്റെ തുടക്കത്തിൽ വാഹനം എണ്ണിയുള്ള കുട്ടിക്കാലത്തെ കളി അനുസ്മരിക്കുന്നതും സൈബർ ഇടത്തിന്റെ മറ്റൊരു മുഖം അനാവരണം ചെയ്യുന്നുണ്ട്. മനുഷ്യ ആഖ്യാനത്തിന്റെ അനുകരണമാണ് കമ്പ്യൂട്ടർ സാങ്കേതികവിദ്യയിലും കാണുന്നതെന്ന് എസ്പൻ ആർസെത് നിരീക്ഷിക്കുന്നുണ്ട് (1997: 129). പ്രതീതിയാഥാർത്ഥ്യം എന്നത് നവമാധ്യമകാലത്തിന്റെ മാത്രം സൃഷ്ടിയല്ലെന്നും അതിന്റെ വേരുകൾ പണ്ടൊക്കെ നാട്ടിൻപുറത്തെ കുട്ടികളുടെ ചില കളികളിലുണ്ടായിരുന്നുവെന്നും ഓർമ്മിപ്പിക്കുന്ന ആമുഖവിവരണംകൂടിയാണ് ആ അനുസ്മരണം. റോഡിലൂടെ ഇടത്തോട്ടു പോകുന്ന വാഹനങ്ങൾ തന്റേതും വലത്തോട്ടു പോകുന്നത് കമലത്തിന്റേതുമായി (വീട്ടുജോലിക്കാരി പെൺകുട്ടി) എണ്ണമെടുത്തുകൊണ്ടുള്ള കളിയാണതെന്ന് വക്താവ് ഓർക്കുന്നു. താൻ ഒരുപാടു വാഹനങ്ങളുടെ ഉടമയാകുമെന്നും അവിടെ പറയുന്നുണ്ട്. ഇത് ഫെയ്സ്ബുക്കിലെ സൌഹൃദപ്പട്ടികയുടെ എണ്ണത്തിനുള്ള മൂല്യത്തെയാണ് ഓർമ്മിപ്പിക്കുന്നത്. 5000 ഫ്രണ്ട്സ് ഉണ്ടെന്ന് അവകാശപ്പെടുമ്പോഴും ഏകാന്തതയിലാണെന്ന അവസ്ഥാവിശേഷത്തിന്റെ പൂർവ്വമാതൃകയാണത്. ഉണ്ടെങ്കിലും ഇല്ലെന്ന ഈ സവിശേഷ അവസ്ഥാവിശേഷമാണ് സൈബർ ഇടത്തിന്റെയും പ്രത്യേകത. ശരീരത്തിന്റെ പ്രാതിനിധ്യവും അച്ചടിക്കാലത്തിന്റെ മട്ടിലല്ല സൈബർ കാലത്ത് ആവിഷ്കൃതമാകുന്നത്. അവിടെ ശരീരം ഒരുതരം നിർമ്മിതിയാണ്. വ്യാജമായ ചേരുവകൾകൊണ്ടുള്ള നിർമ്മിതി. അത്തരം നിർമ്മിതികൾ തിരിച്ചറിയുന്നിടത്ത് പഴയ തലമുറയിലെ നേർക്കാഴ്ചകളുടെ ഓർമ്മകൾ നിർണ്ണായകമാകുന്നുണ്ട്. എന്നാൽ അതിന്റെ സാക്ഷ്യങ്ങൾപോലും മേൽവിലാസ സ്ഥിരതയുള്ളതല്ല. ഷെരീഫ് എന്ന കള്ളപ്പേരിൽ വന്ന അറ്റാച്ച്മെന്റിൽ കുട്ടിക്കാലത്ത് കണ്ട ലൈംഗിക വേഴ്ചയുടെ ചിത്രമുണ്ട്.

ഫെയ്സ്ബുക്ക് പോലെയുള്ള നവമാധ്യമങ്ങൾ മതപ്രചരണോപാധിയായി കാണുന്നവരുണ്ട്. ക്രിസ്തുവിന്റെ സുവിശേഷം പൂർണ്ണസംഗ്രഹമായി മാർക്കോപോളോയുടെ സന്ദേശം എന്ന ഉപശീർഷകത്തിൽ

നൽകിയിരിക്കുന്നു. ഭൂവിസ്തൃതിയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട സൂചകംകൂടിയാണ് മാർക്കോ പോളോ. സൈബർ സ്പേസിൽ മാർക്കോ പോളോ നടത്തിയതു പോലെയുള്ള പര്യവേഷണങ്ങൾക്ക് പ്രസക്തിയില്ല. സന്ദേശവിനിമയത്തിന്റെ പുതിയ സാധ്യതകൾ പഴയ സഞ്ചാരസാഹസങ്ങളെ അസാധുവാക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. സൈബർ യുഗത്തിലെ മാർക്കോ പോളോ നവീൻ ലോപ്പസിന് അയക്കുന്ന സന്ദേശം നിത്യജീവനെ അവകാശമാക്കാൻ ക്രിസ്തുവിനെ രക്ഷിതാവായി സ്വീകരിക്കണമെന്ന ആഹ്വാനമാണ്. ഈ നോവലിൽ പേരെടുത്തു പറയാതെ പരാമർശിച്ചിരിക്കുന്ന പല സംഭവങ്ങളും സമകാലിക വാർത്താ പ്രാധാന്യമുള്ളവയായിരുന്നു. നവമാധ്യമങ്ങളിലൂടെ ക്രൈസ്തവ സാക്ഷ്യങ്ങൾ പോസ്റ്റ് ചെയ്യപ്പെടുന്നത് ഇപ്പോൾ സാധാരണമായിരിക്കുന്നു. ഫേസ്ബുക്ക് എന്ന നോവലിലെ സുവിശേഷ സാരസംഗ്രഹത്തിന്റെ ഔചിത്യവും ഇതാവണം. ദൈവനിഷേധവും ദൈവനിന്ദയുമെല്ലാം വ്യത്യസ്തമായ പോസ്റ്റുകളിലൂടെ വെളിപ്പെടുന്നതും ഈ നോവലിന്റെ പ്രത്യേകതയാണ്. പോസ്റ്റുകളും കമന്റുകളും ചേർന്ന് രൂപപ്പെടുത്തുന്ന സമ്മിശ്രമായ ആശയപരിസരങ്ങൾ നവമാധ്യമചർച്ചകളെ സന്ദിഗ്ധമാക്കി നിർത്തുന്നു. ഒന്നിലും ഉറയ്ക്കാത്ത ശീലം കഥാപാത്ര പ്രകൃതമായി മാറുന്നതും അതിനാലാവണം. 'ഫേസ്ബുക്കി'ലെ വീണാ സുകുമാരൻ എന്ന കഥാപാത്രം അത്തരത്തിലുള്ളതാണ്. ഭർത്താവിന്റെ സ്നേഹരാഹിത്യം തിരിച്ചറിയുന്നതും കൊല്ലപ്പെട്ട പ്രമുഖന്റെ സാങ്കല്പിക ഭാര്യയാവുന്നതും ഒടുവിൽ ഭർത്താവിന്റെ സ്നേഹത്തെക്കുറിച്ചു സാക്ഷ്യപ്പെടുത്തുന്നതും എല്ലാം അസ്ഥിരശീലങ്ങളുടെ ഗണത്തിൽ പെട്ടതാണ്. യഥാർത്ഥത്തിൽ ഉണ്ടെന്നു പോലും ഉറപ്പിച്ചു പറയാൻ കഴിയാത്തവർ തമ്മിൽ ഉണ്ടാകുന്ന വൈകാരികബന്ധങ്ങളെക്കുറിച്ചുള്ള അനുഭവക്കുറിപ്പുകളും ഈ നോവലിലുണ്ട്. നീലാംബരി കൃഷ്ണന്റെ കുറിപ്പിൽ ശ്രീകൃഷ്ണൻ തന്റെ കാമുകന്റെ അക്കൌണ്ട് ശരിക്കുള്ള പേരിലായിരുന്നില്ല തുടങ്ങിയതെന്നു രേഖപ്പെടുത്തുന്നുണ്ട്. പരസ്പരം സന്ദേശങ്ങളയച്ചും ചാറ്റു ചെയ്തും വളരെക്കാലും മുന്നോട്ടു പോയി. ഈ മായികാക്ഷരക്കളി അവസാനിപ്പിച്ച് വെളിച്ചത്തു വരാനും വിവാഹം കഴിക്കാനും പ്രേരിപ്പിച്ച നീലാംബരി വിവാഹത്തിന്റെ ഒരുക്കങ്ങൾ വരെ നടത്തുന്നുണ്ട്. എന്നാൽ മരിച്ചിട്ടു മൂന്നു വർഷം കഴിഞ്ഞ ആളിനെയാണ് താൻ പ്രണയിച്ചു കൊണ്ടിരുന്നതെന്ന് വലിയ മാനസികാഘാതത്തോടെ നീലാംബരി പിന്നീട് തിരിച്ചറിയുന്നുണ്ട്. "മരിച്ചു പോയവൻ ശരീരമില്ലാതായിട്ടും ജീവിക്കുന്നു. മറ്റൊരാളിന്റെ മനസ്സിലും മറ്റൊരു ശരീരത്തിലും" (2013: 76). ഇങ്ങനെ പ്രതീതി യാഥാർത്ഥ്യത്തിന്റെ അനുഭവതലങ്ങൾ ആവിഷ്കരിക്കാനാണ് സൈബർ സാഹിത്യം ശ്രമിക്കുന്നത്.

ഏതെങ്കിലുമൊരു വക്താവിന്റെ കാഴ്ചപ്പാടിലൂടെ ആഖ്യാനം നിർവ്വഹിക്കപ്പെടുന്ന സമ്പ്രദായത്തിൽനിന്നും വ്യത്യസ്തമായി ഒട്ടേറെ ലഘു ആഖ്യാനങ്ങളിലൂടെ സങ്കല്പ-യാഥാർത്ഥ്യങ്ങൾ ഇടകലരുന്ന സവിശേഷ സ്ഥലരൂപീകരണത്തിന്റെ നിർവ്വഹണമാണ് 'ഫേസ്ബുക്ക്' എന്ന നോവലിൽ കാണാൻ കഴിയുന്നത്. വീക്ഷണകോണുകൾ നിരന്തരം മാറിവരുന്നു എന്നത് സൈബർ സാഹിത്യത്തിന്റെ സംവാദക്ഷമതയുടെ അടിസ്ഥാനം കൂടിയാണ്. നവീൻ ലോപ്പസിന്റെ ടൈംലൈൻ മാത്രമാണ് ഇവിടെ പൊതു ഇടത്തിന്റെ പ്രതീതിയുണ്ടാക്കുന്നത്. ആധുനികതയിൽ നാഗരികതയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട അധീശ വ്യവസ്ഥിതികൾ ഗ്രാമ-നഗര സംഘർഷത്തിന്റെ പ്രമേയങ്ങൾ സാഹിത്യത്തിൽ സജീവമാക്കിയിരുന്നു. എന്നാൽ സാങ്കേതികത അതിനെ പൂർണ്ണമായും ഇല്ലാതാക്കുന്നു എന്നു പറയാൻ കഴിയില്ല. കുത്തക ശക്തികളാൽ നിയന്ത്രിക്കപ്പെടുന്ന സൈറ്റുകൾ ഇന്ന് ധാരാളമുണ്ട്. വാണിജ്യതാല്പര്യത്തോടെ പ്രവർത്തിക്കുന്ന സാമൂഹിക ഇടപെടലുകളുമുണ്ട്. അതുകൊണ്ട് പൊതു ഇടം എന്നത് നവമാധ്യമങ്ങളെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം രാഷ്ട്രീയ കൃത്യതയോടെ വ്യവഹരിക്കപ്പെടുന്ന ഒന്നല്ല. എങ്കിലും കമന്റുകൾക്കുള്ള സാധ്യതയാണ് അച്ചടിമാധ്യമത്തിന്റെ വിധിരൂപശൈലിയെ നിരാകരിക്കുന്നത്. കമന്റുകൾ ഡിസേബിൾ ചെയ്യാനുള്ള ക്രമീകരണം വരുത്തിയ സോഫ്റ്റ്‌വെയറും കൃത്രിമമായി ലൈക്കും ഷെയറും പെരുപ്പിക്കാനുള്ള മാർഗ്ഗങ്ങളും സജ്ജമായിരിക്കേ മനുഷ്യൻ ഉൾപ്പെടുന്ന മനുഷ്യേതര ലോകമായി സൈബർ ഇടവും ആയിത്തീരുന്നു. 'ഫേസ് ബുക്ക്' ഉൾപ്പടെയുള്ള മലയാളത്തിലെ സൈബർരചനകൾ ഈ ആശയം പങ്കുവയ്ക്കുന്നുണ്ട്.

രചനകൾ നവമാധ്യമങ്ങളിൽ പോസ്റ്റു ചെയ്യപ്പെട്ടു എന്നതുകൊണ്ട് അത് സൈബർ ഇടത്തിന്റെ ആവിഷ്ക്കാരം ആകുന്നില്ല. സ്ഥലകാലങ്ങളുടെ അട്ടിമറി എപ്രകാരമാണ് ശരീരവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട സ്വത്വനിർണ്ണയത്തെ പ്രശ്നവൽക്കരിക്കുന്നത് എന്ന തിരിച്ചറിവിന്റെ ആവിഷ്ക്കാരമാണ് അവിടെ നിയാമകമാകുന്നത്. അങ്ങനെ നോക്കുമ്പോൾ സൈബർവിനിയോഗങ്ങളുടെ തീവ്രതയ്ക്കനുരൂപമായ തോതിലുള്ള മാറ്റങ്ങൾ മലയാളത്തിലുണ്ടായിട്ടില്ല. എങ്കിലും മേൽവിശകലനം നടത്തിയ കൃതിക്കു പുറമേ പ്രത്യേകം പരാമർശിക്കേണ്ട കൃതികളും മലയാളത്തിലുണ്ടായിട്ടുണ്ട്. കവിതയിൽ മനോജ് കുറൂറിന്റെ 'കോമ' കാലത്തിനു മുൻപേ നടന്ന കൃതിയാണ്. കുഴൂർ വിൽസൺ തന്റെ കവിതകളെ "അച്ചടിമലയാളം നാടു കടത്തിയ കവിതകൾ" എന്ന് സ്വയം വിശേഷിപ്പിക്കുന്നതുതന്നെ സൈബർ തിണയുടെ തിരിച്ചറിവോടെയാണ്. ശാന്തന്റെ

'മഴയുടെ ഇ മെയിൽ', മോഹനകൃഷ്ണൻ കാലടിയുടെ 'ഫേസ്ബുക്ക്' തുടങ്ങിയവയും ഓർക്കാവുന്നവയാണ്. നോവലിൽ സേതുവിന്റെ 'അടയാളങ്ങൾ', സി.വി. ബാലകൃഷ്ണന്റെ 'ദിശ', ടി.ഡി. രാമകൃഷ്ണന്റെ 'ഫ്രാൻസിസ് ഇട്ടിക്കോര', ഇ. ഹരികുമാറിന്റെ 'പ്രണയത്തിനൊരു സോഫ്റ്റ്വെയർ' തുടങ്ങിയവയും കഥയിൽ ടി.വി. കൊച്ചുബാവയുടെ 'കൊക്കരണി' ചന്ദ്രമതിയുടെ 'വെബ്സൈറ്റ്' എം. നന്ദകുമാറിന്റെ 'വാർത്താളി' തുടങ്ങിയവയും പരാമർശിക്കേണ്ടവയാണ്. സൈബർ ആവിഷ്കാരത്തിന്റെ ആഖ്യാനശൈലി മലയാളത്തിൽ ഇന്ന് നിരന്തരം പരീക്ഷിക്കപ്പെടുന്നുണ്ട്. മനുഷ്യബുദ്ധിയുടെ നീട്ടലും വ്യാപനവുമൊക്കെ ആധുനിക ഘട്ടത്തിലെ യന്ത്രവത്കൃത സംവിധാനങ്ങളിലൊക്കെ ആരോപിക്കാമെങ്കിലും അന്നൊക്കെ അത് മാനവാനന്തരാനുഭവമായി വ്യാഖ്യാനിക്കപ്പെട്ടില്ല. എന്നാൽ സൈബർ തിണ മറ്റെല്ലാ തിണകൾക്കും മുകളിൽ സാർവ്വത്രികമായ നേരനുഭവം പ്രദാനം ചെയ്യുന്ന നവമാധ്യമകാലം വ്യത്യസ്തമാണ്. മാനവേതരതലത്തിൽ സംഭവ്യമാകുന്ന കർതൃത്വ സംക്രമണത്തിന്റെ ആവിഷ്കാരങ്ങൾ ഏറിവരുന്നത് ഇക്കാലത്താണ്. സാങ്കേതിക പരിസരത്തുനിന്നുള്ള സങ്കല്പനങ്ങളാലും പ്രയോഗങ്ങളാലും മാനവാനന്തര ഘട്ടത്തിന്റെ പ്രതിനിധീകരണമായി സൈബർ സാഹിത്യം എന്ന സംജ്ഞ മലയാളഭാവനയിൽ അന്വർത്ഥമാകുന്നു എന്നതിൽ സംശയമില്ല.

ആധാരസൂചി

1. മധുപാൽ 2013. ഫേസ്ബുക്ക്,മാതൃഭൂമി ബുക്സ്, കോഴിക്കോട്.
2. മുകുന്ദൻ എം. 2001. നൃത്തം, ഡി.സി. ബുക്സ്.കോട്ടയം.
3. David Bell, 2001. *An Introduction to Cyberculure*, Routledge, London.
4. Donna J. Haraway, 1991. *Simians, Cyborgs and Women: The Reinvention of Nature*, Routledge, New York
5. ---. 2004. *The Haraway Reader*, Routledge, New York.
6. Espen J. Aarseth, 1997. *Cybertext: Perspective on Ergodic Literature*, john Hopkins University Press, Baltimore.
7. Heidi J. Nast, 1998. "The Body as Place: Reflexivity and Fieldwork in Kano, Nigeria". *Places through Body.* Eds. Heidi J. Nast and Steve Pile. London: Routledge.
8. Judith Butler, 2013. *Gender Trouble: Feminism and the Subversion of Identity*, Routledg, University of Chicago Press, New York.
9. Katherine Hayles N. 1999. *How we Bacame Posthuman*, Chicago.Ruth E. Page, 2012, *Stories and Social Media Identities and Interaction*, Routledge, New York.

10. Rosi Braidotti, 2011. *Nomadic Theory: The Portable*, Columbia University Press, New York
11. Rosi Braidotti, 2013. *The Posthuman* Polity, Cambridge.
12. William Gibson, 1995. *Neuromancer*, Harper Collins Publishers, London.

Alwin Alexander –alwinalexander@uccollege.edu.in
Dr. Sibu Modayil –sibumodayil@gmail.com